

Μάζ ὁ θρίκυθος θὰ μοῦ φανῇ τελειότερος, ὅγι οὕτων
θὰ σείω τὸ μανδηλάκι μου γιὰ ἀποχαιρετισμό στοὺς
ἔκστοφόρους καὶ μὴ προπαγανδιστάς, μὰ οὕτων τοὺς
διώ καὶ προστηλυτισμένους. Μάζ αὐτὸ διὰ τὸ παρόν
δὲν εἶναι εὔκολο, ἐπειδὴ ἡμεῖς εἰμεῖται πτωχοί, ἐνώ
ἐκεῖνοι καλοπληρώνονται καὶ γρυστὴ βροχὴ ἔωσινεται
τὸν ζῆτάν των.

* * *

"Εγώ ἐδῶ ἐμπροστά μοῦ τις «νησιώτικες ἴστο-
ρίες» τοῦ Ἀργύρη Ἐρταλιώτη, τοῦ γρυποῦ καὶ ἀρ-
γυροῦ Ἀργύρη, ὅπως εἴπεν ὁ κ. Ψυχάρης. Τὸν βλέ-
πω τὸν ἀγῶνα του σὲ κάθε γραμμή του πολὺ βαρύν
ἀγῶνα ἀλήθεια· προσπαθεῖ μὲ τὴν ἕπουρη ἕπουρη καὶ
γλυκεὶς διήγησι τῆς εἰμορφιᾶς ποὺ ἔχει ἡ ζωὴ τοῦ
γρυποῦ, νὰ σταυρωτήσῃ τὸ θύλακον τοῦ, ποὺ μᾶς σύρει
σὲ κάθε ζένο, προσπαθεῖ μὲ τὴν γάρι τῆς πένινας του
νὰ καταστρέψῃ τὴν δύναμη του μαργαρίτου, ποὺ μᾶς
έλκει τὸν θάνατον στὴν καταστροφή.

Καὶ ζεύρετε τὶ μοῦ θυμίζει τὸ ὄνομα του Ἀργύρη
Ἐρταλιώτη; μιὰ μικρὴ ἴστορία.

Εἶναι τώρα πολὺς καρδός, ποὺ μιὰ μέρα διάβαζε
μέναν τὸν ζάδελφο μου, τὴν βασιλόπητα του Βαγγέλη.

Μ' ἀρέσει: ζεχωριστὰ ἐκεῖνο τὸ διήγημα, γιατὶ τὸ
εῖδος ἐφαρμοσμένο φέτο στὴν Μιτούλην.

Σὴν τελείωσα τὴν ἀνάγνωσι καὶ μιλήσαμε πολὺ¹
ἄρα γιὰ τὴν Ἱστία καὶ γιὰ τὸν συνεργάτη της
όλους, μοῦ λέγει μὲ γράψα.

— Ζεύρεις; Ἀργύρης Ἐρταλιώτης εἶναι ψευ-
δώνυμον.

— Ναί, τὸ ζεύρω.

— Εἶναι ἑνας ἥλικιαιμένος ἄνθρωπος, ποὺ ακθόλου
δὲν ἔχει τὸ ἔξωτερικό, ποὺ ἡ παιγνιδιάρα φαντασία
σου ἔξαπαντος ἀποδίδει σ' ἐκεῖνον ποὺ ἔγραψε τὴς
νησιώτικες ἴστορίες. Ζῆ στὴν Ὁδησσο. Πώς ζῆ, κα-
νένας δὲν ακαλοζέρει. Ἀγαπᾷ τὴν μοναξιὰ καὶ ἐπειδὴ
μοῦ ἔφαντη περίεργος ἄνθρωπος, κατωρθώσας νὰ μιλή-
σω μαζύ του μιὰ μέρα, κάτω στὴν πρακτική. Καὶ
ἀπὸ λόγο σὲ λόγο, μοῦ ζεμψυστηρεύθηκε: πῶς εἶναι συγ-
γραφεὺς, ζῆ μὲ τὴν πένινα του καὶ ὄνομαζεται Ἀρ-
γύρης Ἐρταλιώτης γιὰ νὰ κρύψῃ τὸ ὄνομά του τὸ
ἀληθινόν. Ἀπὸ τότε τὸν συμπάθητα τὸν ἄνθρωπον
κύτον κ' ἐνῷ ἡτο πολὺ δυσάρεστη ἡ συντροφία του,
ἐγὼ δὲν ἔθλεπα τὴν ὥρα νὰ τὸν πλησιάσω καὶ νὰ
τοῦ μιλῶ ἀδιάκοπα γιὰ τὰ ἔργα του καὶ γιὰ τὴν
ἀγάπη ποὺ τοῦ ἔχεις ἐσύ. Τόσω μετριόφρων....

Τὸ ἔθλεπα πῶς τὸν στενοχωροῦσα νὰ τοῦ λέγω
τὰ ἵδια καὶ ὅλο τὰ ἵδια, μὰ ἐγὼ εὑρίσκω τόση εὐ-
χαρίστησι, ὥστε ἔξακολουθοῦσα νὰ τὸν σκοτίζω.
Τώρα ἔρυγα καὶ ἡσύχασε.

— Γοῦ γράχεις;

— "Α ὅχι.

— Ηθελα όχι εἰχα κανένα γράμμα του.

— Διά νὰ τὸ κάμης τί; γυαλεύεις αὐτόγορωρ;

— Δόζε τῷ Θεῷ, δὲν ἔχω καμμιὰ τέτοια τρέλλα.

— Μὰ τάτε;

— Δὲν σοῦ τὸ εἶπα; δὲν φθάνει ποὺ ἐγὼ εἰ-
μαι δοῦλος τοῦ Δόνι Κιτσότου, μὰ καὶ δῆλη μου ἡ σικα-
γένεια εἶναι τῆς ἱδικῆς ζύμης. Αὐτὸς ποὺ γνώρισε, δὲι-
ητο ὁ Ἀργύρης Ἐρταλιώτης. Θὰ ἵπακανένας τρελ-
λός η κακορριζικος ἄνθρωπος καὶ γιὰ νὰ ἀνυπαν-
θῆη μὲ τοὺς φοιτητάς, «παίρνει τὸ ἀγαπημένον τοῦ
Ἀργύρη ονομά.»

Ἐνῷ ἔλεγχ αὐτὴ, τοῦ ἔδειξα στὸ ἔξωφυλλο τῆς
«Ἔστιας» τὴν εἰκόνα του Ἀργύρη.

— "Α ! ! ἔχεις δίκηρο δὲν εἶναι ὁ ἴδιος !!

Τοῦ ἔδειξα καὶ ἔνα γραμματάκι του Ἀργύρη καὶ
οἱ ἔξαπαντος μου σταυροκοπήθηκε.

Ἐκείνην τὴν στιγμή, ἐκπιέσεις σχέδια προμερά ἐκδι-
κήσεως. Αὐτὸς πλέον ὁ ψευδοχρύσης, δὲν ἡτο συνε-
θισμένος κλέπτης στίγμων, ἀλλὰ ἔκλεψε ἔνα ὄνομα
καὶ τὴν κλωπή του τὴν περιέκλλε μὲ τὸν πέπλου
του μυστηρίου.

Ο δοξολογητὸς κύτος, ἄνθρωπος ωρίμου ἥλικίς,
ἔξαπαντος θὰ ἦνε τρελλός. Γράψω αὐτὴν τὴν ἴστο-
ρία στὴν ἀπογευματική, διὰ νὰ μὴ ἀπατηθούν καὶ
ἄλλοι. Άλλὰ ἂμα τὸν θυμηθώ, δὲν μπορῶ νὰ μὴ ψι-
θυρίσω «Καλή φάτιστι».

Τρύπα καὶ μένω

ο θεοφοβούμενος δοειδές σε

ΣΑΝΚΟ ΠΑΝΣΑΣ.

ΑΝΑΛΕΚΤΑ

Πότο πικρὴ φρίνεται κάποιες φορὲς ἡ κριτική!
Λέγω κάποιες καὶ ἐννοῶ τις πεισσότερες, γιατὶ
μόνον γιὰ τὰ μέτρια ἔργα είναι ὅχι εύχαριστη καὶ
τὰ ὄποια δυστυχῶς, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην, είναι καὶ
τὰ περισσότερα. Καὶ ἐπειδὴ ἐκεῖνοι, ποὺ πραγματι-
κῶς συνκισθάνονται τὴν ἀξίαν τους, είναι καὶ οἱ πειά
μετριόφρονες καὶ κατὰ τοῦτο μετριόφρονες ὅτι σιω-
ποῦν διάτοι ίσως οὐτε καταδέχονται ν' ἀπαντήσουν.
Οχι όμως καὶ οἱ μικροί, ποὺ θέλουν νὰ περάσουν
στὴν πρώτη σειρά καὶ γι' αὐτὸ διπλίπτουν κατὰ
τῶν δικαίων κρίσεων τῆς κριτικῆς. Τόσο ποὺ σὰν
φυσικὸς νόμος μοῦ φαίνεται, πῶς πρέπει τὸ μικρὸ
σκυλάκι νὰ βγαλῇ τὶς πειδὲ μεγάλες φωνές, ἐνῷ τὸ
μεγάλο μόνο κάπου - κάπου νὰ καταδέχεται, ὅταν
πρέπη, νὰ δείχνῃ τὰ φοβερά του δόντια καὶ νὰ τὸ
παγωγή στὴ στιγμή.

* * *

Τι κρότος πάλι στής Αθήνας; Καὶ γιατί; Γιατί
ο κ. Ροΐδης εἶπε ὅτι κορτά μιὰ ὅχι καὶ πολὺ και-
νούρια, ἀληθινά. Εξεφράσθη διὰ τοὺς ζωγράφους μας
ποὺ εἶχαν ἐκθέσει στὴν σάλι του Σαππαέου.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν, ἔπειτε ὁ κ. Ροΐ-
δης νὰ πάρῃ σὰν τοὺς ἄλλους: προδιατεθημένος νὰ
πη πῶς μόνον στὴν Ελλάδα μπορεῖ νὰ μπάρζῃ
ζωγραφική καὶ ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἐδικαίωσε π.η.

ρέστατα τὰς προσδοκίας. Τότε σὸν βρογῇ θάπερταν τὰ συγχρητήρια. Αὐτὸς ἵσως εἶναι τὸ κυριώτερο ἐλέγχωμα κύτου τοῦ ἀνθρώπου ὅτι δὲν σκοτίζεται γιὰ τέτοια. Θὰ πῆ πάντα τὴν ἰδέα τού χωρίς νὰ ληφθεῖη ὡς ὅψιν πῶς μπορεῖ νὰ δυταξεστηθοῦν μερικοί. Εἴπε λοιπόν γιὰ ὅλους τοὺς ζωγραφοὺς ὅτι ἔβλεπε. 'Αλλὰ ὅταν θέλησε νάγγιση μὲ τὴν λεπτή του εἰρωνεία κάτι ὄντωντα, που μέστι στὴν ἰδέα τοῦ λαοῦ εἶναι σὸν σκεπασμένη μὲ τὸν πέπλο τοῦ φρυντισμοῦ, ἀκουσε δοσα ἀκουσε. Τοῦ εἶναι ἵερο ἐκείνη τὰ ὄντωντα τοῦ λαοῦ, καὶ μόλις τοῦ τάγγισης αἰσθάνεται φρικίσιν διὰ τὴν ἱερουσλίκην που τὸν συντάρεσσει ὄλονταρον.

Τέληρνα γιὰ τὴν κυρία Γιαλινᾶ δὲν πρέπει νὰ πῆ κανεὶς τίποτε γιατὶ τόνους κύτο δὲν ἐπιδέχεται κατική... Εἶναι ληφτὸς ἐκ τῶν προτέρων τὰ ἔργα της. Καὶ τὰ γέρατα τηρ., που καθὼς λέγει ὁ κ. Ροΐδης, δὲν εἶδε ποτὲ τέτοια, πρέπει νὰ γίναι φυσικά.

'Αλλὰ οἱ λεπτομέρεις λίγο ἐνδιαφέρουν. 'Ισως ὁ κ. Ροΐδης γιατὶ ἔπρεπε νὰ πῆ γιὰ ὅλους κάτι καὶ ἐπειδὴ ἔχει δύσκολα γοῦστα ἐκεί που δὲν μπόρεσε νὰ πῆ κακό περιορίσθηκε νὰ γραμμογλάσῃ εἰρωνειά. 'Αν εἴγαμε συναίσθητη τῆς ἀξίας μας δὲν θὰ φωνάζαμε καὶ θρεπτὸν πῶς ὁ καυρῆς μας εἶναι γιὰ τὸ πάπλωμα μας τὸ τόσο καυτό.

Καὶ ἔνα ἄλλο κακό συμβείνει σὲ μᾶς. 'Οπως γιὰ τὰ φιλολογικὰ ἔργα ὅποιος κάμει διὸ τοσούγγρωνες στὸ γράτι κύτο-απλοφορεῖται συγγραφές. ἔτσι καὶ στὴ ζωγραφικὴ μόλις. πάρη στὸ γέρα τὴν παλέτη καὶ τὸ πινέλλο πάξι γένηκε καὶ κακλιτέργηκε. Καὶ τὸ γειρότερο ἔγινεν καὶ τὴν ἀπαιτήσιν νὰ μᾶς θεωροῦν καὶ οἱ ἄλλοι τέτοιοις.

Βλέπω καὶ ἐδῶ στὴν πόλη μας στὶς βιτρίνες τῶν καταστημάτων ἔργα μὲ ὑπογραφές ἐντόπιες. Δὲν ἔνοω τωρὰ πῶς δὲν πρέπει κανεὶς νὰ προσπεκθῇ νὰ γίνῃ κάτι τι, ςκλωτας τε ὅλοι ἀργάζουν ἀπὸ τὴν μετριότητα ἀλλὰ εἶναι ἡ ἰδέα που ἔγραψε γιὰ τὸν ἔκυτο μας που μᾶς σκοτώνει.

Τὸ ἴδιο γίνεται καὶ γιὰ τὴν μουσική. Καὶ γι' αὐτὸ τέσσο πολλαπλασιάζονται τὰ κακύμενα τὰ θύματα τῶν ὥρχιων τεγχνῶν.

Θυμούμει καὶ ἔναν δάσκαλο τῆς ἰχνογραφίκης που ἔστειλε τὰ ἔργα του στὴν ἔκθεση... τῶν Περιστών! Τὸ φαντάζεσθε; 'Αλλὰ ὅλα αὐτὰ δὲν θὰ τὰ συάξῃ οὔτε ὁ κ. Ροΐδης οὔτε κανεὶς ςκλος· ἵσως μονάχος ὁ γρεωματιλωματας. Ο κακός θὰ μεγαλώσωμε καὶ θὰ πήξῃ καὶ μᾶς τὸ μυκλό μας.

Τὰ κακύμενα τὰ παιδιά τι ὡς τραβήξουν ὡς ποὺ νὰ μεγαλώσουν. Καὶ ςχροῦ μεγαλώσουν τι ὡς ξανθαρεθήξουν!

Σὲ μιὰ μελέτη του ὁ γάλλος Λαζίς Βρίσκει ὅλως διόλου ἀκατέλληλα τὰ προγράμματα τῶν σχολῶν

ὅπου τὸ σπουδαιότερον πρότωπον διαδοχικατίζει ἡ μηνύμη. Παραφραστώνουν λέγει τὰ παιδιά μὲ ἀποστήθησι ὡς ποὺ θὰ τὰ καταντήσουν νὰ αἰσθάνωνται ἀπέγγισιν γιὰ ὅλα ἐκείνα τὰ ἔμορφα πράγματα που τόσο ἀκατάστατα καὶ ἀπότομα τοὺς τὰ παρουσιάζουν. Πρέπει λέγει νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ μηνύμη διὰ τῆς κρίσεως· διέτι ἐπὶ τέλους ή ἔλλειψις μηνύμης εἶναι κάτι ἀρκετὰ σύνθησι καὶ πολὺ μικράν σπουδιστητὰ ἔχει, ὅταν διέτι τῆς κρίσεως ἀναπληροῦται ἡ ἔλλειψις. Ἔνω ἡ κρίσις εἶναι ἀρκετὰ κοινὴ καὶ εὐκολὸς ἀναπτύσσεται διὰ τῆς μεθόδου. Καταβέλλονται τόσοις κάποιοι διέτι νὰ δημιουργηθοῦν παπαγάλοις καὶ ὑστερῷ δέν σας φίνεται πῶς ἀκόμη εἶναι πολὺ εὐθηνοὶ οἱ παπαγάλοι;

Τελευτίως ἔνα ἀπὸ τὰ μεγάλα γκλινάκια θέατρο εὑρίσκεται τὸν 290ην ἐπετηρίδην τοῦ Κορνηλίου.

Γιὰ τὸν μεγάλο δραματικὸν ἐπικρατεῖ ἡ γνώμη ὅτι πέθηκε σχεδόν τῆς πείνης δηλ. πήρε καὶ αὐτὸς τὸ ἀναγκαῖον χρίσμα που τώρα δὲν συνειθίζεται πεινά τόσο πολὺ στὴν Εὐρώπη.

'Ενας συγγενής του ἔγραψε τότε γιὰ τὴν φτώγυικ τοῦ μεγάλου του συγγενοῦς καὶ διηγείται πῶς πήρε μαζί του διέτι νὰ μπαλώσῃ τὸ ὑπόδημά του καὶ πλήρωσε τὰ λίγα λεπτὰ που είχε στὴν τζέπη του. Τοσερῷ πῶς ηθελε νὰ τοῦ δώσῃ γρήματα τὰ δοπεῖα τοῦ Κορνηλίους μὲ ὑπερηφάνεια τάρνηθηκε. 'Ο κακύμενος ἤταν ἀπὸ κείνους που τὸ μόνο των σφάλματος εἶναι τὸ διὰ γεννήθηκαν πολὺ πρωτήτερη ἀπὸ ἔπρεπε.

Γ. Ι. Κάρ.

ΑΔΙΑΝΩΓΡΑΦΙΑ.

69. Νίκη ἐνταῦθα.— 'Η ιδέα πρωτότυπος, ή ἔκτεινεις ἀπταιστος. 'Η ἀντίθεσις μόλις τὸν ἐλαχίστην γραμματισμὸν της, πολὺ ἐπαισθητή. Τὸ τελευταῖον δίστιχον, τὸ σκιζεῖται ἐλαχρὰ διάλληλη, δὲν εἶναι πολὺ διαυγές. Δὲν μὲ ἐνογκλεῖτε διόλου, οὔτε εὔλογοι νὰ γίνεται πρώτη καὶ τελευταῖα φορά, που μοῦ στελλετε ἔργα σας. Τοικῦτα ἔργα μὲ ξεκομβάουν.

70. Προσκυνητῇ εἰς 'Αγίους τὸ ποιητα.— 'Η κακύμενη, ή ἡρωΐς σας, τί περιφρονητικὰ που μαρτάζει γιὰ ὅλα, μὰ γιὰ ὅλη τὴν ἀνθρώπινη καμαρδία! Τί γείνεται τὸ πολύτιμον W θὰ ἐργασθῇ λιγάκι διὰ τὴν Ήγώ; Καὶ σεῖς θὰ τεμπελεῖτε σὰν ἀληθηνίς προσκυνητής:

71. κ. Αι. Μ. Τεργέστην.— Τί ωρχτὸν τὸ Μισαχάρε. Καὶ τὸ καλλίτερο ἀπὸ ὅλα που ἡ ἐκεῖ θάλασσα, δὲν ἔχει τίς λίθης τὸ νερό.

72. Λύραν ἐνταῦθα.— Τὸν ποιητὴν τοῦ Μελτεμιού εἰμι περιττεῖ νὰ συγκρίνετε μάνον μὲ τὸν Δελίκ; 'Αλήθεια, ἀνεκτίμητον θαλασσογράφημα· βρῆτε μου καὶ κανένα θαλασσογράφο, που νὰ εἰσωγάρειται τόσῳ πιστά, τὴν ἐπίδρασιν τοῦ μελτεμιοῦ.

73. κ. Μ. Β. Κασταμονίνην.— Εὐχριστούμεν διὰ φιλικωτάτας προσπαθείας σας. Χρήματα ἐλήφθησαν. Τὰ ψυλάδια στελλόνται τακτικώτατα. Χαίρω πολὺ, διότι η Ήγώ σας εἶναι τόσῳ συμπαθής.